

**"Қосымша білім беру мұғалімі қызметінің өзекті парадигмалары".  
БЖШО МКҚК педагогикалық кеңесінің отырысының  
№ 2 хаттамасы**

**23.01.2023ж.**

**Қатысқандар:** 12 адам.

**Қатыспағандар:** 1 адам – Балгабаева Ж.К. Б/Л.

**Сұрақтар:**

1. "Аквариум ", "Кәсіби портрет" пікірталас алаңы.
2. Заң призмасы арқылы (ҚББ-ның лауазымдық міндеттері).
3. Балалар мен ата-аналардың көзімен қосымша білім беру мұғалімі: балалар мен ата-аналардың сауалнамасын талдау.
4. Қосымша білім беру мұғалімі үшін" мотиваторлар".
5. Әр түрлі.

**1 сұрақ - "Аквариум ", "Кәсіби портрет"-пікірталас алаңы.**

Эмоциональды жаттығу:

Жаттығу: «Менің стилім».

Мақсаты: шаршауын жеңілдету, психологиялық және коммуникативті жайлылық атмосферасын құру, жұмысқа деген көзқарасын қалыптастыру. Барлық мұғалімдер қатысады.

Тапсырмалар.

"Сиқырлы таяқша" жұмыс көңіл-күйіне арналған ойын. Мақсаты: мұғалімдердің бір-біріне деген қызығушылығын ояту, оларды бір-біріне белгілі бір тәуелділікке қою, мұғалімдерді бірлесіп жұмыс істеуге бейімдеу.

"Аквариум ", "Кәсіби портрет" -пікірталас алаңы:

1-топ мәселені талқылайды, 2-топ бақылайды, тыңдайды. 2 минуттан кейін топтардың өзгеруі. 2-топ жұмыс істейді, 1-топ бақылайды. Әр мәселені талқылаудың жалпы уақыты-4 минут.

Топтарда талқылауға арналған сұрақтар:

"Қосымша білім беру мұғалімінің лауазымдық міндеттері".

"Қосымша білім беру мұғалімі не білуі керек"

"Біліктілікке қойылатын талаптар".

Талқылау аяқталғаннан кейін осы жауаптардың жалпы талдауы.

**2 сұрақ - "Заң призмасы арқылы (ҚББ-ның лауазымдық міндеттері)".**

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2009 жылғы 13 шілдедегі № 338 бұйрығын талқылау. "Педагог лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2009 жылғы 17 тамызда № 5750 болып тіркелді. "Заң призмасы арқылы" презентация: қосымша білім беру мұғаліміне қойылатын міндеттер мен біліктілік талаптары.

### **3 сұрақ - "Балалар мен ата-аналардың көзімен қосымша білім беру мұғалімі: балалар мен ата-аналардың сауалнамасын талдау".**

8-12 қаңтар аралығында БЖШО МКҚК оқушылар арасында сауалнама жүргізілді. 6 жастан 18 жасқа дейінгі балалар қатысты. Сауалнама қорытындысы бойынша сауалнамаға қатысқандардың 65%-ы қосымша білім беру мұғалімінің (ҚББ) жынысы маңызды емес деп санайды, 23% - ы әйел болса, 11,5% - ы ер адам деп санайды.

Балалардың 46% - ы мұғалімнің жасы маңызды емес деген жауапты таңдады. Балалардың 30% - ы жас "жас" немесе "орташа" болса жақсы деп санайды.

61% балалардың пайызы мұғалім "мейірімділік үшін", 53,8% "жақсы түсіндіреді" және "балаларды баурап алуды біледі".

53% - ы мұғалімнің пән туралы терең білімі және балаларды баурап алу қабілеті болуы керек деп санайды. Балалардың 50% - ы мұғалімнің жұмысында әр оқушыға көзқарас табу маңызды деп санайды.

Балалардың 58% - ы мұғалімнің спортпен шұғылдануы міндетті емес деп санайды, 30% - ы ҚББ спортпен шұғылдануы керек деген жауапты таңдады.

"Сізге мұғалімнің қандай қасиеттері көбірек ұнайды" деген сұраққа 65% "мейірімділік үшін" жауабын таңдады, 58% "адалдық" және "балаларға және олардың жұмысына деген сүйіспеншілік" деп санайды, үшінші ең танымал "шыдамдылық" және "жауаптылық" жауаптары болды - 54%.

Балалардың 73% мұғалімнің көптеген қасиеттері сен өзіңе тәрбиелегің келеді, 15% "мүмкін иә, мүмкін емес" жауабын таңдады.

Балалардың 100%-ы "мұғалім сізге мейірімді және мұқият қарайды" деген сұраққа оң нұсқаны таңдады, 99% - ы сабақтан басқа мұғаліммен сөйлеседі.

"Сіз мұғалімге шағымдана аласыз ба немесе қандай да бір құпияңызды айта аласыз ба" деген сұраққа балалардың 53%-ы иә деп жауап берді, 30% - ы "мүмкін иә немесе жоқ" деп жауап берді.

Сауалнамаға қатысқан балалардың 70% - ы қажет болған жағдайда мұғалім олар үшін топтың басқа оқушыларының, ата-аналарының, мұғалімдерінің алдында шапағат ететініне сенімді. 23% бұған толық сенімді емес.

Сауалнамаға қатысқан балалардың 100% - ы мұғалімнің олардың жетістіктеріне қуанып, оларға сенетініне сенімді. Сондай-ақ, балалардың 100% - ы мұғалім барлық оқушыларына әділ деп санайды.

"Егер мұғалім сіз сияқты көп жаста болса, ол сіздің достарыңыздың арасында көшбасшы болар еді" - балалардың 65% - ы иә деп жауап берді, 30% - ы "мүмкін иә немесе жоқ" деп жауап берді.

Сауалнаманың 2 бөлігі ашық сұрақтардан тұрды. Балалар қосымша білім берудің жақсы мұғалімі болу үшін балаларға түсінікті, шыдамды, мұқият болу керек деп санайды.

Балалардың пікірінше, мұғалімдер өз мамандықтарын таңдады, өйткені олар балаларды жақсы көреді, балалармен жұмыс істегенді ұнатады.

"Сіз мұғалім болғыңыз келе ме" деген сұраққа - 15% иә деп жауап берді, қалғандары болашақта басқа жоспарлар жасайды.

Сауалнаманың соңғы сұрағы мұғалімдерге тілектер болды. Балалар денсаулық, мансапта сәттілік және ең жақсысын тіледі, "сол позитивті болып қала беріңіз, әрқашан бізді сабақта қуаттайтын энергия мен позитивті беріңіз"

#### **4.сұрақ – Қосымша білім беру мұғалімі үшін "Мотиваторлар"**

- Мотивация кәсіби қызметте жетістікке жетудің негізгі шарттарының бірі..Мұғалімдердің қызығушылығы-мақсатқа жетудің ең маңызды факторы болып табылады. Мотивация жоғары деңгейде болуы үшін оның төмендеу себептерін түсіну және жою қажет. Мұнда іргелі дағдыға назар аударған жөн: өзін ресурстық күйде ұстау мүмкіндігі.Ресурстық күй-бұл адам кез-келген күрделіліктің міндеттерін шешуге дайын энергия мен күшке толы сезінетін жағдай. Ресурстық жағдайдың болуы тұлғаның дамуы үшін өте маңызды және ол мыналарды қамтиды:

- физикалық денсаулық;
- өмірге деген қызығушылық;
- эмоциялық тепе-теңдік;
- белгілі бір мақсаттарды іске асыруға ынталандыру;
- уақыт.

Көріп отырғанымыздай,бұл екі құбылыс: мотивация мен ресурстар өзара байланысты, сондықтан біреуін көбейтуді екіншісін толтырудан бастайық.

"Квадрат бойынша тыныс алу" техникасы

"Төртбұрышты тыныс алу" әдісі тыныш күйге тез ену үшін қолданылады. Техника кез-келген оң немесе негативтен бейтарап күйге өтуге мүмкіндік береді. Маңызды кездесулерде, көпшілік алдында сөйлеуге дейін тыныштандыруға көмектеседі. Мандраж мен толқуды жояды. Қарапайымдылығының арқасында ол арнайы дағдыларды қажет етпейді.

1. Тұрып немесе отырып ыңғайлы кейпінде қабылдаңызды сұраймын.

(көзіңізді жұмуға болады)

2. Бір уақытта өзіңізге "бір, екі, үш, төрт" немесе "мың бір, мың екі, мың үш" деп санап, дем алыңыз (сізге қалай ыңғайлы)

3. Бір уақытта өзіңізге "бір, екі, үш, төрт" немесе "мың бір, мың екі, мың үш"деп есептей отырып, ауаны ұстаңыз.

4.Бір уақытта өзіңізге: "бір, екі, үш, төрт" немесе "Мың бір, мың екі, мың үш"деп есептей отырып, дем шығарыңыз.

5. "Бір, екі, үш, төрт" немесе "мың бір, мың екі, мың үш"деп есептей отырып, деміңізді ұстаңыз.

Дем алу, дем шығару және кідірту ұзақтығы бойынша шамамен бір – біріне тең, қалыпты, көпшілігі үшін ыңғайлы шамамен 4-6 секунд. Егер сіз шаршасаңыз немесе тітіркенсеңіз, тыныс алу техникасы тез қалпына келтіруге, стрессті жеңілдетуге көмектеседі.Емдік қасиеттерден басқа, төртбұрышты тыныс алудың керемет әсері бар. Кейбіреулер оны "инсайт" деп атайды-психикалық түсінік. "Квадрат бойынша тыныс алу" адамды ерекше, жоғары өнімді күйге әкеледі. Осы кезде бейсаналықта жасырылған ақпарат үшін арна ашылады. Сондықтан "Төртбұрышты тыныс алу" НЛП-дің ең жақсы әдістерінің арсеналына енді. "Менің ресурстарым" өзін-өзі қолдау

көздерін түсіну үшін қуаныш, рахат, ішкі жылулық, жайлылық әкелетін істер, оқиғалар, заттар тізімін жасаңыз. "Сенімділік қадамы" тәжірибесі

Бұл тәжірибе өзінің кәсіби мүмкіндіктеріне деген сенімділікті сезінуге және нығайтуға, сондай-ақ оларды түзетуге ықпал етеді. Мұғалімдер кең шеңберде тұрады, шеңбердің ортасында мақсат белгіленеді: шығармашылық, кәсіби, жеке өсу. Мәлімдемелер деп аталады және егер олар

Маған жаңаны жасау ұнайды.

Мен педагогикалық дағдыларымды кеңейтемін.

Мен алдымда тұрған адамды сезінемін.

Мен оқушыларымды құрметтеймін

Мен өз атыма алғыс естимін және қабылдаймын

Мен өзімнің кәсіби қызметімнен ләззат аламын

"Бірақ мен...."

Келесі жаттығу сонымен қатар креативті ойлауға, тез әрекет етуге, психологиялық иммунитетті дамытуға, қолдау көрсете білуге және ең бастысы өзіңізді сүйюді үйренуге үйретеді. Мәні мынада: жақын тұрған әріптесінің кез-келген керемет шеберлігіне жауап ретінде оны мадақтап, өз сөзіңді сөзбен баста

"Бірақ мен..»

### **5 сұрақ - педагогтерге біліктілік санаттарын беру (растау) туралы.**

БЖШО МКҚК әдіскері В. Ю. Еременконы тыңдадық:

Акимова Ирина Борисовна-балалар-жасөспірімдер шығармашылығы орталығының қосымша білім беру педагогы. Қосымша білім беру педагогы ретінде өзін сауатты, білімді, шығармашылықпен жұмыс істейтін педагог ретінде көрсетті. Ирина Борисовна заманауи педагогика мен психология, оқыту мен тәрбиелеу әдістемесі, тиімді педагогикалық тәжірибе саласында ғылыми-теориялық дайындықтың жоғары деңгейіне ие, заманауи педагогикалық әдістер мен технологиялар жүйесін, өзінің кәсіби қызметін рефлексивті талдау әдістерін меңгерген. "Қуаныш мектебі" студиясындағы сабақтарда (сәндік-қолданбалы шығармашылық бөлімі) Ирина Борисовна оқушыларды тиімді оқыту мен тәрбиелеу үшін жағдай жасайды: мақсаты мен міндеттерін нақты ойластырады; өзара құрмет, сенім атмосферасын қалыптастырады; мотивациялық және түзету қызметін жүзеге асырады. Мұғалімнің оқыту мен тәрбиелеудің заманауи әдістерін дәстүрлі әдістермен бірге қолдануы студенттерді шығармашылық жұмыс процесіне барынша қолданады. Шығармашылық қабілеттерін дамыту мақсатында мұғалім оқытудың белсенді әдіс- тәсілдерін мен формаларын қолданады.

Барт Оксана Геннадьевна-2009 жылдан бастап балалар-жасөспірімдер шығармашылығы орталығының психологы және қосымша білім беру педагогы, балалар-жасөспірімдер шығармашылығы орталығының психологиялық қызметін жүргізеді, "1+1" Психологиялық клубы" шығармашылық бірлестігінің жетекшісі болып табылады, психолог және қосымша білім беру педагогының бірінші біліктілік санатына ие. Өз сабақтарында мұғалім оқушыларды тиімді оқыту мен тәрбиелеу үшін жағдай жасайды: мақсаты мен міндеттерін нақты ойластырады; өзара сыйластық,

сенім ахуалын қалыптастырады. Педагог білім беру бағдарламаларын әзірлеуге және іске асыруға қатысады: Мысалы: "1+1" Психологиялық клубының бағдарламасын. Сабақтардың жоспарлары мен бағдарламаларын жасайды, олардың орындалуын қамтамасыз етеді. Қашықтықтан білім беру арқылы Оксана Геннадьевна облыстық, республикалық семинарларға қатыса отырып, үнемі біліктілігін арттырады. Клуб тәрбиеленушілері облыстық байқауларға қатысып, жүлделі орындарға ие болады.

Сулейменова Елена Викторовна-2014 жылдан бастап балалар - жасөспірімдер шығармашылығы орталығының қосымша білім беру педагогы, қосымша білім беру педагогының екінші біліктілік санаты бар. Өз сабақтарында мұғалім оқушыларды тиімді оқыту мен тәрбиелеу үшін жағдай жасайды: мақсаты мен міндеттерін нақты ойластырады; өзара сыйластық, сенім ахуалын қалыптастырады. Педагог білім беру бағдарламаларын әзірлеуге және іске асыруға қатысады. Сабақтардың жоспарлары мен бағдарламаларын жасайды, олардың орындалуын қамтамасыз етеді. Қашықтықтан білім беру арқылы Елена Викторовна қалалық семинарларға, республикалық біліктілікті арттыру курстарына қатыса отырып, үнемі біліктілігін арттырады.

Педагог-зерттеуші Валентина Николаевна Волянскаяны тыңдадық:

Вера Юрьевна Еременко – балалар-жасөспірімдер шығармашылығы орталығының әдіскері, бірінші біліктілік санатына ие. Вера Юрьевна әдіскер бола отырып, БЖШО-да әдістемелік жұмысты жоспарлаумен және ұйымдастырумен айналысады. Әдіскер біздің ұйым мұғалімдерінің кәсіби деңгейін арттыруға көп көңіл бөледі. Өз жұмысында жас педагогтермен жеке консультацияларға назар аударады. "Шығармашылық топтарда қосымша білім беру педагогтерін ұйымдастыру және олардың жұмысы" жобасын Вера Юрьевнаның кәсіби өсуінің дәлелі олар әзірлеген. Қызметкер ретінде әдіскер Еременко Вера Юрьевна сауатты, жауапты, өз жұмысына қатты алаңдайтын адам.

### **ШЕШІМІ:**

1. Топтық жұмыс барысында алынған ақпаратты жеке талдау, жеке пікіріңізбен салыстырыңыз және оң динамикалық тәжірибе мен кәсіби әріптестердің пікіріне сүйене отырып, одан әрі тәжірибеде қолдану. Табысты қызмет үшін сіз өзіңіздің кәсіби маман ретінде өз идеяңызды қайта қарауыңыз керек.
2. Қосымша білім берудің әрбір педагогы аттестаттау барысында педагогке қойылатын біліктілік талаптарын нақты білуі тиіс. Оқу-тәрбие процесі процесінде бекітілген біліктілік сипаттамаларына барынша сәйкес келуге тиіс.
3. Білім алушылардың сауалнамасы негізінде педагогикалық ұжымның жұмысы қанағаттанарлық деп танылсын. Сабақты өткізу кезінде балалардың тілектері мен ұсыныстарын ескеріп, жағымды эмоционалды көңіл-күйді сақтау. Балалармен, ата-аналармен, әріптестермен жұмыс істеу кезінде педагогикалық этиканы сақтау.
4. Қосымша білім беру мұғалімінің тиімді жұмысы үшін БЖШО психологтың ұсыныстарын іс жүзінде қолданады.

5.И.Б.Акимова педагог-зерттеуші біліктілік санатын беруге ұсынылады;

О. Г. Барт педагог - сарапшы біліктілік санатын беру ұсынылады.

Еременко В. Ю. педагог - сарапшы біліктілік санатын беру ұсынылады.

Е.В.Сулейменова педагог-модератор біліктілік санатын беруге ұсынылады.